

DM

magazin

Bódis Klára

AZ ÖSSZE- JÖVETEL

Polner Zoltán

TÉKOZLÓ HALÁLOM

Hogy elnehezdek hajnalra,
mint fűhőngő szélben a fák:
kitakarom forró tested,
türelmetlen karjaid.

Meleg, nagy, nehéz esőben
áznak szét bennünk a csontok.
Violaillatú éjjel
gyűjtja rám sötét öled.

Zord szeretők mi, szótlanul is
szerződve együtt öröme:
megjelölve a mindenséggel,
lobog gyönyörű szavunk.

Mégis mire megszólítasz
a múlhatatlan földet sújtod:
a nyár-harmatos mezőket, hol
arcom végleg elmerül.

Egnek vasöntvényű erdők,
gőzölgnek felhők, kövek
s én teremtem, teremtem egyre
tékozló halálomat.

Akkor szép az erdő, mikor zöld... — legalábbis ezt tartja a népdal, mert télen minden alszik, lombtalanok a fák, hallgatnak az enekesmadarak. Távolról valóban csendesnek látszik itt minden, de a havas utakon kitaposott, friss kerék- és lábnyomok mutatják az irányt, merre találunk embereket, akiknek télen-nyáron itt a munkahelyük. Tegyük egy kirándulást Somogyi Karolyné fotóinak segítségével a téli erdőben. Asotthalmi, rúzsai, sándorfalvi szép erdeinkben ilyenkor is dolgoznak.

Ha a motoros fűrészhangját követjük, megtaláljuk a DEFAG asotthalmi erdészeti komplex fakitermelő szocialista brigádját. Munkájuk nyomán faóriások dőlnek ki, az öreg fák emlékét a néhány év múlva felnövő gondozott facsemeték feleltetik. Erdészekkel, vadőrökkel is találkozunk. Figyelik a vadat, számlálják a félélnék őzet, számba veszik az értékes agancsú bakot, szinte személyesen ismerik valamennyit. Néha eldörren a kétesövű fegyver, ha elvadult, kóbor kutya, róka, szarka kerül az útjukba. Szelídebb az őzike is ilyenkor, az éhség az etetőkhöz hajtja.

Télen is szép, étellel teli a havas erdő.

Nagyon késő volt, mire a vendégek elmentek. Végignézt a dűlt szobán, mintha a lelkiállapotát tükrözte volna; felhajtott szőnyegek, szétszórt csikkek, konyakospoharak az ágy alatt, lemezek a szekrény tetején, hamu a cserépben és üres üvegek mindenütt. Nem tudta, hol kezdje a rendcsinálást, így hát leült az egyik ágyra, cigarettát keresett, de rájött, hogy már így is túl sokat szívott, elvetette a gondolatot, ült és nézett a semmibe, ki az éjszakába, és szörnyű fáradtságot érzett, mely nem volt hasonló az álmosághoz, hiszen máshonnan jött, mélyebbről és nem pihentette semmiféle alvás.

Visszagondolt az „estélyre”, a vendégekre, ahogy sorban érkeztek, különféle öltözékekben, ki mintha bába indult volna, ki pedig takarítani, de ilyen kevés volt; francia illatok kavargtak a levegőben, drága fülbevalók kintózták a legtöbb nő fülét; azután látta a férfiak virágcsokrait, ki hogy adta át. Az egyik tréfásan hátbavágta, a kezébe nyomta és rákiáltott, nagyra nő, a másik szertartásosan kezét csókolt, meghajolt, és azt mondta, Margitom, az isten éltesse, a harmadik nem szólt semmit, csak mint ki helyett ajándéka beszél, jelentőségteljesen átadta neki a drága cserpes virágot, mélyen a szemébe nézett, azután hatatosan megszorította a kezét és hirtelen elfordult. És így tovább, jöttek egymás után, és egy perc alatt felmérték őt, hogy áll, hol tart, mennyire fejlődött vissza az állapota, még szerencsétlenebb-e mint volt, vagy ne adj isten, jobbra fordult minden, netán... De tudta, ahogy keserű szürke szemébe néznek, öröm fogja el őket, hiszen minden maradt a régiben, lehet tovább sajnálni kényelmesen, nem kell változtatni a megszokott jelzős szerkezeten: szegény Margitom... Tudta, csak így beszélnek róla, azután részvevően rázzák a fejüket és tovább pletykálnak valaki másról; ennek is megvolt a sorrendje, először Elekes Géza, akinek már megint új nője van, azután Anikó, akinek megint ötvenéves „udvarlója” akadt, esetleg Nagyné, ha újabb lovag tűnt fel a láthatáron, és végül az alkalmi, előre nem látott esetek, a hetenként változó.

Margit már nem szerette a pletykát, rég volt az, hogy boldogsága védőpajzsa alól tudta tárgyalni a kollégákat, mióta az történt, nem tudott senkiről úgy

beszélni, hogy eszébe ne jutott volna saját nyomorúsága, mely ellen eszeveszetten küzdött, és amibe nem akart belenyugodni; s bár tudta, hogy állandó jelzőjét a hivatalban már senki nem fogja lemosni róla, mégsem akarta beadni a derekát, nem volt hajlandó sajnáltatni magát, és csak azért is, a látszat kedvéért időnként meghívta a kollégákat egy kis baráti beszélgetésre, mint ő mondta. Olyankor megetette, megittatta őket, elúszott a félhavi keresete, de legalább utána egy ideig békében hagyták, nem kérdőzködtek álszent képpel, nem sajnálkoztak.

Nem gondolkodott azon, hogy mi lesz, ha majd nem bírja fizetni a vendégeskedést, ha már nem lesz pénze whiskyre, kaviárra és más finomságokra, ha már ruhát sem bír csináltatni magának. Két alkalom között gyűjtötte az erőt, és a pénzt, gondolkodott a ruhán, hogy a régit alakíttassa-e, vagy esetleg vegyen egy teljesen újat, szigorúan ellenőrizte, nem fogyott vagy hizott-e, hiszen az csak ilyenkor derül ki, a munkaköpeny eltakarja, s ez megint alkalmat adna a többieknek a sajnálkozásra. Ki tudott erről a gyötrelmről? Senki talán. Magába fojtotta a kínt, amit ezek az estélyek jelentettek, nem mondta el senkinek, mert nem volt kinek.

Erről az utolsóól nem sok emléke maradt, ahogy ott ült az ágyon és próbálta felidézni az arcokat, csak kevesre emlékezett, Tóra és a feleségére, akik megállás nélkül tömték magukba a szendvicseket, Nellire, aki a hivatal réme volt, ő is menekült előle, de hiába. Nellit nem lehetett csak úgy lerázni, kedvességével mindenkit lefegyverzett.

Le akarta vetni gyűrött ruháját, de erre sem volt ereje, mégis rágyújtott, s akarva-akaratlan eszébe jutott a fia, aki most biztosan jót alszik a barátjánál, a fia, aki még csak tizenhárom éves, de mintha néha már sejtene valamit az anyja emberfeletti küzdelméből. Néha bement hozzá a hivatalba, és erősen megkritizálta az ott látott munkatársakat: az a szöke ahhoz képest, hogy milyen vén, hordhatna hosszabb szoknyát; a barnabajuszú hapsi igazán undorító vicceket mesélt, és a főnököd titkárnőjét utálok, mikor kerestelek, rámnézett ványadt tekintetével és megkérdezte, hova, hova kislí. Kisífiú az öreganyád, gondoltam, de nem

szállt le rólam, még tovább folytatta a faggatást, míg meg nem untam, és azt mondtam neki, amit mindenki mondott volna az én helyemben: kopjon le, mire rémségesen megsértődött, én meg elfutottam.

Most jót mulatott ezen, de akkor felháborodottan szidta a fiát, tudhatná, hogy ilyesmit nem lehet mondani; de Jancsít ez nem rendítette meg, mélyen a szemébe nézett, és azt mondta, most mit nyomod a szöveget, tudod, hogy igazam van. Akkor ő elhallgatott, elgondolkozott, és néha eljátszott a gondolattal, mi lenne, ha egyszer ő is azt mondaná Nellinek, kopj le rólam, vén szipirtyó. Ez a gondolat mindig megvigasztalta egy kicsit, de most még ez se, mert eszébe jutott, hogy a fia megint szörnyen megharagudott rá a vendégek miatt; valahányszor megérezte, hogy közeleg az idő (mert mindig megérezte), nyugtalan lett és ideges, először nem beszélt róla, azután egy napon mégis feltört belőle a visszafojtott indulat, és mondta, mondta, előhozta összes érvét, ő egyszer sirt is, mert szoba került Jancsi apja, kicsúszott a száján, hogy az apád az oka mindennek, ha ő nem ment volna el, most nem kellene játszanom ezt a komédiát, vagy valami ehhez hasonló, de a fia könnytelen volt, tovább kínozza őt, és csak üvöltötte, minek ez, hát mondd meg minek. Üresen visszahangzott fülében a fia hangja, élesen élt még benne a fájó jelenet, ami ezután történt, és ami majdnem végzetes lett: pofonvágtá Jancsít és bezárta.

Később nagyon megbánta, de sok időnek kellett eltelnie, hogy megbékéljen vele, de nem a helyzetét. Azóta nem szólt egy szót sem a meghívás ellen, csak az arca árulta el, mit gondol. Most is így történt, élő szemrehányásként meredt előtte, amikor megcsókolta és azt mondta neki, aludj jól. Könnyű neked, gondolta Margit, mit tudsz te még ezekről, de először életében bizonytalanodott, és nem tudta olyan határozottsággal mutatni, mint máskor, hogy meg van győződve arról: amit tesz, helyes és szükségszerű. Ahogy lehajolt hozzá a fiú, hirtelen összesűrítve látta az összes szenvedést, amit jelenteni fog neki mindez, a durvább vagy finomabb célzások családi állapotára, a kárörvendő tekintetek stb. Most már úgysem lehet visszacsinálni, gondolta félig-meddig megkönnyebbülten, és útnak indította a duzzogó fiút.

Most benuktan a sok sértéstől, amit a fizetését felzaboló kedves kollégák zúdíttak rá, megtörtén valotta be magának, hogy hiába fél az egyedülléttől, ugyanis egyedül van. Talán még jobban egyedül, mintha nem is találkozna senkivel.

Az üres szobában egyre visszhangzottak a fia üvöltve feléje zúdítt szavai: minek ez, mondd meg, minek?

